

Hitlers Vej til Magten

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
2. Redegørelse	4
2.1. Tyskland som republik	4
2.2. Dolkestødslegenden	4
2.3. Weimerforfatningen.....	5
2.4. Versaillestraktaten.....	5
2.5. Efterkrigstiden og dens økonomiske Kaos.....	6
3. Analyse	7
3.1. Nazismens grundideologi	7
3.2. De 25 punkter	8
3.2.1. NSDAPS begyndelse.....	8
3.2.2. Socialisme og Nationalisme	10
3.3. NSDAP og Hitlers Forvandling.....	11
4. Diskussion	12
4.1. Hitlers vej til magten	12
5. Konklusion	14
6. Abstract	14
7. Litteraturliste	15

1. Indledning

De to verdenskrige har om nogen haft en stor indflydelse på hvordan vore samfund er opbygget i dag. Man kan sige, at de politiske problematikker, man oplevede dengang, var med til og bestemme hvordan vi ser på politik i dag.

Opgave formulering:

Der ønskes en redegørelse for den politiske og økonomiske situation Tyskland befandt sig i efter 1.verdenskrig. I redegørelsen skal Dolkestødslegenden inddrages.

Analyser med udgangspunkt i partiprogrammet "de 25 punkter" og den vedlagte tekst den nationalsocialistiske ideologi og diskuter årsagerne til, at Hitler kom til magten.

Jeg vil ganske kort redegøre for Tysklands situation lige efter 1,verdenskrig. Derefter vil jeg redegøre for det politiske kaos, som Tyskland oplevede umiddelbart efter 1. verdenskrig. Herefter vil jeg inddrage den økonomiske situation som Tyskland og dets folk oplevede i efterkrigstiden.

I min analyse vil jeg kigge på NSDAP's partiprogram. Hvor jeg vil analysere dets 25 punkter, og dermed drage paralleller til Otto Dietrich tekst.

Slutteligt vil jeg diskutere Hitlers vej til magten. Hvad var udslagsgivende for at han kom til magten? Hvilke unikke egenskaber var Hitler i besiddelse af? og vil det hele kunne ske igen? Dette er nogle af de spørgsmål som jeg vil diskutere, og prøve at besvare.

2. Redegørelse

2.1. Tyskland som republik

Optimismen og selvsikkerheden i starten af 1. verdenskrig i 1914, var i 1918 erstattet med sorg og fortvivlelse, da tyskernes kapitulation var nær. Krigen havde været lang og udmattende, og det havde sat sit præg både hos soldaterne ved fronterne, og hos befolkningen i Tyskland. I slutningen af september i 1918 prøvede den tyske hærledelse, at få gennemført Wilsons 14 punkter¹. Tyskerne havde indset, at krigen var tabt, de så derfor muligheder for at indlede fredsforhandlinger med vestenmagterne. En våbenhvile kunne kun blive aktuel, hvis Tyskland indledte deres militære kapitulation. Den tyske kejser Wilhelm II ville ikke tillade dette, og beordrede derfor den tyske flåde til at angribe den engelske flåde. Dette skabte oprør hos både soldater og arbejdere, som krævede at kejseren trådte af. I begyndelsen af november 1918 var situationen så tilspidset, at man frygtede udviklingen ville føre til et kommunistisk Tyskland. Socialdemokraterne krævede derfor, at Kejseren Wilhelm II skulle træde tilbage, ellers ville de trække sig ud af regeringen. Wilhelm II trådte tilbage og Tyskland blev udråbt til republik hele to gange.² Først fra rigsdagsbygningens balkon, derefter fra kejserslottets balkon.

2.2. Dolkestødslegenden

Store dele af Tysklands befolkning havde svært ved at forstå, at man havde tabt krigen, da man havde hørt om alle sejrene, og samt det faktum, at krigsfronten befandt sig langt væk fra Tyskland. Mange tyskere troede på myten om, at Tyskland kunne have vundet krigen, hvis ikke den socialistiske regering havde indgået våbenhvile, og dermed dolket hæren i ryggen. Regeringen havde udover mangel på befolkningens tillid, også problemer med en meget skrantende økonomi, og oven i alt det havde de 10 millioner af hjemvendte soldater der stod uden arbejde. Alt dette resulterede i strejke, demonstrationer og væbnede optøjer. Kommunisterne gik til angreb mod socialdemokraterne, i kamp for et idealistisk Sovjet-Tyskland. Hæren og den daværende regering blev enige om, at kommunisterne måtte stoppes, det skabte uro i arbejderklassen, hvilket medførte den ophøjede kritik af regeringen. I januar 1919 blev kommunisterne under en arbejderdemonstration nedkæmpet, hvilket

---

¹ Det Tredie Rige – side 13

² Det Tredie Rige –side 15

fik kommunistlederen Karl Liebknecht, og Rosa Luxembourg dræbt – Den tyske revolution var nu blevet afværget.³

2.3. Weimerforfatningen

Den 11. august 1919 var en ny forfatning sammensat, denne er bedre kendt som ”Weimarforfatningen”. Den fastslog, at den udøvende magtbeføjelse lå hos rigspræsidenten, som skulle vælges over en 7 årig periode. Rigspræsidenten var en central figur i Weimarforfatningen, da det var ham, der udnævnte og afskedigede både rigskansleren og rigsregeringen. Vigtigst af alt havde han beføjelserne til at sætte hele forfatningen ud af kraft og lovgive ved hjælp af dekreter. For de almindelige tyskere var den demokratiske proces, som foregik i Weimar ikke til at forstå. De havde i en længere periode levet under en kejser, hvis ord var lov. De havde ikke nogen form for politisk indflydelse, og nu efter Weimarforfatningen, skulle folket nu inddrages i beslutninger om hvorledes landet skulle udvikle sig.⁴

2.4. Versaillestraktaten

Versaillestraktaten blev udarbejdet på slottet i Versailles. Alle parter var enige om, at det var Tyskland som bar skylden. Derfor blev det besluttet, at Tyskland skulle betale regningen for deres aktioner. Her så Frankrig en mulighed for at få revanche efter nederlaget i 1870-1871 til Tyskland, hvor de mistede Alsace-Lorraine, som tyskerne skulle levere tilbage. Tyskerne blev pålagt en krigsskadeserstatning på 132 milliarder guldmark, da de blev holdt eneansvarlig for krigen. Dertil kom den tyske hær som skulle reduceres til 100.000 mand. Den tyske flåde skulle begrænses, og grænselandet til Frankrig skulle demilitariseres.

Den tyske delegation havde ingen ret til at ytre sig, men var tvunget til at acceptere betingelserne. Stort set alle tyskere mente, at dette var en uretfærdig dom. Folket ville gerne have ændret traktaten,

---

³ Det Tredje Rige – side 18

⁴ Det Tredje Rige – side 18-19

hvilket betød at nationalistiske og konservative grupper gik til angreb mod socialdemokraterne, som til sidst underskrev aftalen.⁵

2.5. Efterkrigstiden og dens økonomiske Kaos

Tiden efter krigens afslutning var præget af fattigdom, inflation, hungersnød og elendighed. Det var svært at få et arbejde, da krigen havde ødelagt Tysklands industri. På grund af inflationen, som opstod begrund af krigsomkostningerne, mistede mark'en sin værdi og faldt til en femtedel i værdi, sammenlignet med værdien fra 1914. Dette gik hårdt udover middelklassen, som primært bestod af folk, som havde mulighed opsparing af deres hårdt tjente penge, derfor var tabet også stort, da disse penge blev nærmest ubrugelige. De mistede deres penge, og solgte mange af deres ting for at undvige hungersnøden som opstod begrund af manglende arbejde. Befolkningen udviklede en vrede mod systemet, man savnede de gode gamle dage under kejseren, hvor man mindedes propfyldte maver samt ro og orden. Det var svært for mange tyskere at begribe, at det egentlig var kejseren og generalerne, som var ansvarlig for krigen.

Tyskernes økonomiske situation var præget af krigsomkostninger, samt krigsskadebetalingerne, som tyskerne blev pålagt sig efter krigens slutning. Selve krigen var blevet finansieret af lån og for at betale disse tilbage, øgedes skatten hos befolkningen. Heri øgede man udstedelsen af pengesedler, for at finansiere lånene, som blev mindre værd. Dernæst blev man pådraget krigsskadebetaling som blev bestemt i Versailles. Tyskerne havde tænkt sig at øge landets eksport for at finansiere tilbagebetalingerne. Dette var med til at sænke eksporten i andre lande, da tyskerne havde formindsket priserne til mikro størrelse. Til sidst indså man, at det ikke var muligt at finansiere det via eksport, hvorved det blev besluttet at betale det med pengeudstedelser. Dette betød at mark'en svandt ind til det rene ingenting og til sidst fik tyskerne til at stoppe betalingerne.⁶

---

⁵ Det Tredje Rige – side 24-25

⁶ Det tredje rige – side 21-22

3. Analyse

3.1. Nazismens grundideologi

Nazismen er en holdning og en politisk overbevisning, som mennesker kan have. Den er skabt af flere forskellige elementer som f.eks. racismen og fascismen.⁷ Nazismen, også kaldet nationalsocialisme, er en imitator af en anden totalitær ideologi; fascismen. Hvis man er tilhænger af en af disse ideologier, er målet, at opbygge en totalitær stat. Hvor staten er altdominerende og derved sidder på alle menneskelige aktiviteter, såvel private som offentlige.

Nazismens grundideologier kan opdeles i fire grundlæggende dele

- I. Samle folket om et højere mål, som senere viste sig at blive jødeudryddelsen
- II. Skabe en racerenhed i den ariske race og derfor jødeudryddelsen.
- III. Afskaffelse af demokratiet og indførelse af en totalitær stat.
- IV. Genoprette storriget Tyskland, hvor alle *statsborgere* skulle bo.

Det er ud fra disse ideologier, at selve NSDAP', som står for Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, partiets program⁸ er blevet grundlagt og udbudet, hvilket tydeligt bærer præg af de fire grundideologier.

NSDAP's partiets program også kaldet 25 punkts programmet. Disse 25 punkter bærer meget tydeligt præg af nazismens politiske og filosofiske ideer, som kan spores tilbage til de fire ovenstående punkter.

---

⁷ Det Tredie Rige – Side 27

⁸ Mellemløstiden og anden verdenskrig 1919-1945 – side 72-75

3.2. De 25 punkter

Da de 25 punkter blev lavet, havde man som udgangspunkt nogle mål og idealer som skulle opnås. En totalitær stat, samling af folket, racerenhed og genoprettelse af Tysklands storhed. Jeg har inddelet de 25 punkter, ind i 4 grundideologier samt valgløfter.

Tabel 1 – Opdeling af punkterne

Grundideologier	Punkter
Samling om et højere mål:	2, 7, 6, 10, 18
Racerenhed:	4, 5, 6, 7, 8, 24
Totalitær stat:	14, 19, 23, 25
Genoprettelse af et Stortyskland	1, 3, 22
Valgløfter:	9, 11, 12, 15, 16, 17, 20

Ved at inddele de 25 punkter ind i fem grupper, kan der skabes et overblik over ideologierne.

3.2.1. NSDAPS begyndelse

Efter slutningen af 1.verdenskrig, var Tyskland i en økonomisk katastrofe. Det gik hårdt udover mange tyskeres arbejdspladser, hvor de fleste af disse hovedsageligt svarede igen med at beskyldte den daværende regering for forræderi. Mellemlassen tænkte på sig selv, mens partierne gav dem en masse løfter. Der skete ikke noget, folket savnede handling ovenpå løfterne. Hvis der kigges på statistikken i bilag 2, ser man klart hvor meget, antallet af medlemmer i de forskellige partier springer fra år til år. hvilket må være en indikation for, at vælgerne ikke fik, hvad de blev lovet af de respektive partier. Det eneste parti som lå nogenlunde stabilt hele vejen igennem, har været SPD, som står for Sozialdemokratische Partei Deutschlands, der også sad i regeringen indtil NSDAP overtog magten i 1932. Indtil da havde man opbygget en organisation, som kunne sprede propaganda til middelklassen, via SA, som står for Sturmabteilung, og avisen "Völkischer Beobachter"⁹, som var med til at gøre partiets politik kendt blandt befolkningen.

Der blev lagt megen vægt på partiets 25 punkter. Disse mange valgløfter var fordelagtige for vælgerne. F.eks. siger punkt 11 i partiprogrammet følgende "At indkomster uden arbejde og indsats

⁹ Det Tredie Rige – side 26 – 27

*bringes til ophør, at renteslaveriet brydes.”*¹⁰ eller punkt 20 ” *For at gøre det muligt for enhver dygtig og flittig tysker at erhverve sig højere uddannelse og derved at rykke ind i en ledende stilling må staten drage omsorg for, at hele folkeuddannelsesapparatet udvides væsentligt. Studieplanerne ved samtlige læreanstalter skal tilpasses det praktiske livs krav. Så snart børnene begynder at fatte de, må skolen tilstræbe, at de får forståelse af statstanken(samfundslære). Vi kræver, at fattige forældres børn, der viser specielle anlæg, bliver uddannet på statens bekostning uden hensyntagen til forældrenes stand og erhverv”*¹¹ Disse løfter var noget, der kunne få tyskerne til at drømme, da regeringen ikke var i den ideelle økonomiske situation – der var bare ikke penge til det. Som så mange andre partier, både i dag og den gang, opstiller man nogle grundideologier for partiet, som skal lokke sofavælgere¹² eller medlemmer med samme tanke til. Udover at give valgløfter til middelklassen, brugte man også dolkestødslegenden som propaganda til at vinde medlemmer over til sig. Dette er for mig tydeligt, hvis man læser punkt 2 i partiprogrammet. ”*Vi kræver, at det tyske folk bliver ligeberettiget med andre nationer, og at fredstraktaterne fra Versailles og St. Germain annulleres*”. Ved at køre på statsborgernes foragt over regeringens forræderi, fås et våben som de andre partier ikke havde, idet NSDAP først blev oprettet efter disse hændelser i 1918. Det var derfor et stort våben i bestræbelse efter både medlemmer og valgstemmer. Det handlede om at øge populariteten af partiet hos folket, og det bærer partiprogrammet også præg af. Det gik også fremragende for partiet indtil Hitler blev fængset for landsforræderi efter ”ølstuekupet”,¹³ som han afsonede fra 1923 til 1924. Som man kan udlede af dette og antallet af medlemmer i rigsdagen¹⁴, så var det en stor mavepuster for partiet. Man mistede omkring 55.000 partimedlemmer¹⁵, så man kan virkelig godt se og forstå, at Hitler havde en meget stor betydning for partiet.

---

¹⁰ Bilag 1

¹¹ Bilag 1

¹² Wikipedia - sofavælgere

¹³ Det Tredie Rige – side 27

¹⁴ Billag 2

¹⁵ Det Tredie Rige – side 29

3.2.2. Socialisme og Nationalisme

Kigger man lidt nærmere på de 25 punkter og sammenligner dem med de nationalistiske og de Socialistiske idealer. Så er der standpunkter som man kan finde hos højre- såvel som venstre orienterede partier. Hele NSDAP's partiprogram består af sammenkogte ideologier, som der er blevet lånt hist og pist.

Socialisme betegnes som en ideologi, hvor man går ind for lighed og solidaritet mellem alle.¹⁶ Nationalisme går ind for bevarelse af den faktor som kendetegner det pågældende land. Det kan være sprog, kultur og etniske baggrund. Her er vi i to vidt forskellige politiske ideologier, som kommer til udtryk i programmet.

Med fokus på hvilke betydninger de to ideologier har, kan der kigges på hvor mange punkter, der hører ind under disse to begrebsapparater. Der er flere punkter, derfor vil jeg nøjes med at nævne et par stykker, og udlede fra det.

Nationalismen: punkt 8 – ” *Enhver yderligere indvandring af ikke-tyskere bør forhindres. Vi kræver, at alle ikke tyskere, som er indvandret i Tyskland efter den 2. august 1914, straks skal tvinges til at forlade riget*”. I dette tilfælde er der tale om beskyttelse af den germanske race, i og med der ville blive tyndet ud i den, da man anser jøder som en svagere race. Dette er en helt anden snak, og ikke relevant for denne opgave. Punkt 19. ” *Vi kræver, at romerretten, som står i den materialistiske verdensordens tjeneste, erstattes af et retssystem bygget på tyske principper*”. Her har vi et glimrende eksempel på at man gerne vil bevare de kulturelle holdninger som landet har, i stedet for at lade sig påvirke af gamle dyder, som man brugte i Romerriget.

Socialismen: punkt 20. ” *For at gøre det muligt for enhver dygtig og flittig tysker at erhverve sig højere uddannelse og derved at rykke ind i en ledende stilling må staten drage omsorg for, at hele folkeuddannelsesapparatet udvides væsentligt. Studieplanerne ved samtlige læreanstalter skal tilpasses det praktiske livs krav. Så snart børnene begynder at fatte de, må skolen tilstræbe, at de får forståelse af statstanken (samfundslære). Vi kræver, at fattige forældres børn, der viser specielle anlæg, bliver uddannet på statens bekostning uden hensyntagen til forældrenes stand og erhverv*”

¹⁷. I dette punkt er der tale om uddannelser uanset status i samfundet, så vidt at de viser tegn på specielle egenskaber. Dette er socialistisk i og med, at man prøver på og ophæve samfundets normer og gøre folk mere lige. Punkt 24. ” *Vi kræver frihed for alle religiøse bekendelser i staten, for så vidt de ikke rummer en fare for denne eller virker anstødelig mod den germanske races opfattelse af*

---

¹⁶ Leksikon - Socialisme

¹⁷ Bilag 1

sædelighed og moral. Partiet som sådan repræsenterer et positivt og kristent standpunkt uden religiøs henseende at binde sig til en bestemt bekendelse. Det bekæmper den jødisk-materialistiske ånd i og uden for os og er overbevist om, at vort folk kun varigt kan komme sig indefra på dette grundlag: Det almene vel er vigtigere end enkeltpersoners vel”¹⁸, Her gives frihed til at vælge mellem forskellige trosretninger, såfremt det ingen indflydelse har på den ariske race i Tyskland. Spørgsmålet er så om hvorvidt de egentlig havde frihed til og vælge? Da Hitler kom til magten kunne dette punkt være årsagen til at man forfulgte jøder, homoseksuelle og sigøjner, for hvis man anså dem som en lille smule anderledes, så var man en trussel mod racen. Altså, der under dette punkt ikke plads til alsidighed og individualitet.

Det er for mig tydeligt at partiet er mere nationalistisk, end den er socialistisk. Mængden af de nationalistiske holdninger er overvældende i forhold til de socialistiske. Man kunne tolke det som, at de socialistiske værdier er blevet sat ind i programmet, netop for at appellerer til middelklassen, som allerede på daværende tidspunkt hørte ind under et socialt demokratisk styre.

3.3. NSDAP og Hitlers Forvandling

Med de nationalsocialistiske ideologier i baggrunden, har vi nu en ide om hvad deres formål er. Jeg vil derfor inddrage den vedlagte kilde ”Med Hitler til magten”, og perspektivere begreberne til den. Otto Dietrich¹⁹ skrev efter valgsejren 1933 en bog om Hitler. Denne perspektivering er baseret på et uddrag fra denne bog. Hele uddraget er bygget på tanker og beskrivelser, som forklarer, at de ideer og mål man havde ved partiets oprindelse, nu er blevet til virkelighed. Det er stadig under udvikling, og på vej til det Stortyskland man gerne vil se, og det kan kun ske under den nationalsocialistiske bevægelse. Dette ses her ”*Næppe nogen Sinde tidligere har de vist sig som skabende Elementer og Væsensudtryk for et folk i en saadan Klarhed og Renhed som i den nationalsocialistiske Bevægelse, i dens gigantiske Kamp for den tyske Nations Genrejsning.* (Afsnit 9, Linje 7-12)”. Derefter lægger man meget vægt på, at Hitler er manden der står bag det hele. At han er tanken og drivkraften bag alt i partiet, hvilket skaber et frelserbillede for folket. Uden ham ville Tyskland ikke være Tyskland, men uden Tyskland ville Hitler ikke være Hitler. Han har gjort folket til en enkelt enhed, en stor organisme der i fællesskab arbejder hen mod et mål.

---

¹⁸ Bilag 1

¹⁹ Den store danske – Otto Dietrich

Partiets nationalistiske holdning omkring fremmed politik kommer desuden til syne ved følgende sætning. ”*Det tredje Rige er blevet til virkelighed. Det staar paa sit fundament. Det hviler paa den nordiske Races uforgængelige værdier og i Dybet af den tyske sjæl. Det er sammenvokset med de naturlige Rødder af tysk Art og tysk væsen.*”(Afsnit 7, Linje 1-6)” Dette peger i en retning af, at Hitler nu har inkorporeret hadet mod jøderne, og samlet dem, om et højere mål. Racerenheden blev mere og mere aktuelt for Hitler, desto tættere han kom på magten. Sammenligner man med starten af hans karriere, var det ikke et ligeså stort et diskussions emne. Der lagde man f.eks. mere vægt på debatter, som Versailles traktaten eller dolkestødslegenden.

Folket elsker deres fører, der er ingen tvivl om, at han har formået at fremstille sig selv som et overmenneske for folket. Og dermed at gøre sig til den absolutte enevælde, herskende i Tyskland, hvilket resulterer i Tyskland som en totalitær stat.

4. Diskussion

4.1. Hitlers vej til magten

Hvordan kom Hitler egentlig til magten i Tyskland? Der var mange variabler som spillede ind, i og omkring turen dertil. I det store hele drejede det sig om folket, hvad ønskede de? Hvilken situation befandt de sig i? Jeg er af den opfattelse af, at Hitler var utrolig dygtig til at læse folket, hvornår og hvilken slags propaganda der skulle sættes i kraft. Hans karismatiske retoriske taleevner²⁰ foran en forsamling var sjældent set. Han kunne på et ekstremt intelligent niveau, manipulere folket til at føle, præcis det han mente at de skulle føle. Dertil også at have en organisation under sig, i form af SA, til og sprede propagandaen. Så han havde alle forudsætningerne til at klare sig godt. Men kunne Hitler komme til magten alene på baggrund af disse værktøjer? Det tror jeg næppe. Der er tale om tilfældigheder, som er væsentlige om det går den ene eller anden vej. Disse udslagsgivende begivenheder kendes under navnene, ”ølstuekuppet” og ” Wall Street krakket”. Var det lykkedes Hitler med Ølstuekuppet, så er det ikke til og sige hvad der var sket derefter, da han var heldig ikke at blive dømt for landsforræderi. En ting er sikkert han kunne ligeså godt have endt som verdenshersker, såvel som han kunne have endt som en ukendt politiker, uden for rampelyset. Krakket vendte det hele for NSDAP. Rent faktisk gik det rigtig godt for republikken i 1928 og 1929 indtil krakket, men

---

²⁰ Det Tredie Rige – side 24-25

NSDAPs propaganda fik det vendt til, at det var republikkens opgave, at det ikke skete! Så mistede folket troen til Weimarrepublikken. Hvorfor mistede de troen til Weimarrepublikken? Det er netop på grund af alle de problemer, som de oplevede med Weimarrepublikken. Tyskerne bærer stadig nag omkring våbenhvileaftalen, samt fredsaftalen i Versailles.²¹ Regeringen havde intet yderligere gjort for at modsætte sig den, derefter alle de politiske sammenstød som næsten medførte en kommunistisk²² revolution, og derefter krakket.²³ Weimarrepublikken kunne intet gøre ved krakket. Der skulle ske noget nyt og med Hitler i front for NSDAP samt propaganda for nye tider, da kunne han endelig komme igennem til middelklassen. Desuden sukkede tyskerne også efter kejserdømmet før første verdenskrig, som man forbandt med gode og idylliske tider.

Ville sådanne begivenheder kunne ske i det moderne samfund vi lever i? Jeg vil sige nej. På baggrund af 2. verdenskrig og måden Hitler kom til magten på, så skal vi simpelthen have lært noget af det. Mange lande er baseret på et demokratisk system, hvilket gør at mange har noget og skulle sige. F.eks. har man kongressen i USA, så præsidenten sidder ikke med al magten. Tingene skal igennem nogle forskellige faser, og gør det derfor nærmest umuligt.

---

²¹ Det Tredie Rige – side 18-19

²² Det Tredie Rige – side 16-17

²³ Det Tredie Rige – side 37-38

5. Konklusion

Igennem hele forløbet er det gået op for mig, hvor desperate tiderne dengang var. Gennem bare 10-12 år blev tyskerne stillet for den ene krise efter den anden, tvunget til at tage stilling til alle de politiske problematikker. Det er ikke underligt, at folket har haft svært ved at finde et fodfæste. I stedet blev de manipuleret på må og få. Hitler udnyttede dette, og det gjorde han rigtig godt. Om end det så var gennem hans partiprogram, propaganda, taler eller hans aggressive tilgang til politik. Hitler formåede at skabe en revolution i Tyskland, som med stor gennemslagskraft fik en indflydelse på verdenshistorien.

6. Abstract

After the First World War, Germany went into hard political and economic predicaments. These troubles caused starvation, almost a political revolution, and troubles paying back their war damages. These were some of the subjects Hitler used as propaganda on his road to power. Using both the party program and the voting statistics, I've concluded that the wall street crash was a very important event that turned it all around for Hitler.

7. Litteraturliste

(2012). Hentet fra Leksikon: <http://www.leksikon.org/art.php?n=2388>

(2012). Hentet fra Den store Danske:

http://www.denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/Tyskland,_%C3%98strig,_Schweiz_og_Liechtenstein/Tyskland_1933_-_1949/Otto_Dietrich

Frederiksen, Peter. (1998). *Det Tredie Rige*. Systime.

Inger Bertelsen & Karl Jacobsen. (1985). *Hitler - Facismens vej til magten*. København: Gyldendal.

Johan Bender og Hans Kurt Gade. (1984). *Mellemligstiden og 2 verdenskrig 1919-1945*. København: Munksgaard.

Otto Dietrich. (1933). *Systime*. Hentet fra Verdens Historien i dansk perspektiv:

http://verdenidanskperspektiv.systime.dk/?id=8&redirect_url=%2Findex.php%3Fid%3D722&pageId=687

Wikipedia. (2012). *Wikipedia*. Hentet fra Wikipedia: <http://da.wikipedia.org/wiki/Sofav%C3%A6lger>